

CATALITZADOR D'INICIATIVES INTERNACIONALS AMB LA BONDAT A LA CARA

Rafael Grasa

Professor de Relacions Internacionals,
Universitat Autònoma de Barcelona

Des que vaig saber de la seva mort, quan penso en el Pep immediatament em venen al cap unes paraules i un fragment d'una cançó. Les paraules sintetitzen els records d'una coneixença personal des de principis dels anys vuitanta: bonhomia, serenor, capacitat d'escoltar, complicitat i enorme facilitat per impulsar projectes. I el fragment de la cançó pertany a la que en Raimon dedicà a Gregorio López Raimundo: «amb la bondat a la cara».

El meu tracte inicial amb en Pep està vinculat a l'enyorat local de Llúria: debats, seminaris, classes, lectura; i, fins i tot, a la cessió del local, amb el seu ajut i el de la Cesca, per a una reunió de cap de setmana (1984, crec) de l'International Peace Coordination Committee, un òrgan de coordinació del moviment per a la pau europeu sorgit en el context de l'European Nuclear Disarmament, al que en Louis Lemkow i jo mateix ens havíem vinculat a través de la relació amb Edward Palmer Thompson, a qui jo havia traduït al castellà i convidat a unes jornades sobre desnuclearització i perill de guerra nuclear uns mesos abans. Un cop més, en Pep i la Cesca, que facilità la intenció, entengueren des de la complicitat la importància de la reunió. Tanmateix, no m'han demanat que parli de tot això i de les diverses facetes de la meua relació amb el Pep, inclosa la relació vinculada a la Coordinadora Estatal i la Federació Catalana d'ONGD, sinó del seu paper tot fent del CIDOB un instrument per analitzar el món i les relacions internacionals.

En Pep, com a director del CIDOB, sempre tingué present que calia obrir-se al món i cercar relacions, com explicava pedagògicament davant de l'enorme planisferi de suro amarat d'agulletes, contactes, relacions, complicitats. Des del principi, analitzar el món estigué present a les activitats del CIDOB -i foren moltes les sessions dedicades a fer-ho, amb diferents formats- i a les publicacions, des de revistes a dossiers i llibres. El salt qualitatiu, però, es produeix quan es va posar en el centre de les activitats del CIDOB les tres funcions bàsiques del coneixement acadèmic: recerca, educació i transferència de coneixements. La recer-

ca prengué força en aquells anys noranta, tot i que encara es reforçaria molt més ja en el nostre segle; la formació i l'educació donarien un salt de qualitat amb els màsters (en particular els de cooperació al desenvolupament i relacions internacionals, en col·laboració amb les universitats, com en el meu cas a través de la UAB); com també va ser cabdal el paper de l'Anuari Internacional. Vaig col·laborar en les tres accions estratègiques: en algunes recerques, en força classes als primers anys i molts anys al Consell assessor de l'Anuari, a més a més d'un grapat de col·laboracions concretes a les seves planes.

Amb la perspectiva del temps, les iniciatives que va impulsar el Pep durant els anys vuitanta i noranta foren cabdals, i no només per al CIDOB, sinó també per a la comunitat del coneixement de les relacions internacionals, els estudis internacionals i la teoria i pràctica del desenvolupament a Barcelona i a Catalunya. Es tancà un cercle que havia començat a l'inrevés del camí acadèmic: de l'activisme i la solidaritat compromesa (Agermanament) es passà a l'anàlisi del món i a la transferència dels coneixements que se'n derivaven. Un camí atípic i, potser per això, engrescador, capaç de generar aliances i sinergies i, sobretot, amb grans resultats.

Parafrasejant uns versos de Gabriel Ferrater, no tinc cap dubte en afirmar que la consolidació de Barcelona com un lloc important a Europa on estudiar, fer recerca i transferència de coneixements i, finalment, acció aplicada en pro de la cooperació, la solidaritat i la justícia internacionals, té regust d'en Pep, un catalitzador internacional. T'agradaria saber, amic, que entre d'altres coses, fruit en part de la teva empenta inicial, el curs 2018-2019 la UAB impartirà un Grau de Relacions Internacionals, el primer a una universitat pública catalana.

Moltes gràcies i una càlida enyorança!!!

